

Előadó: Szalai Szonja
Ügyiratszám: 18/2026

Az 1991. évi XX. törvény 109. §. (1., 2.) bekezdése alapján készült

S Z A K V É L E M É N Y

Józsa Pál szobrászművész által készített

Kő Pál emléktábláról

A szakvélemény Halassy Csilla felkérésére és költségvállalásával készült.

Kő Pál magyar szobrászművész idei 85. születési évfordulója alkalmából a Megrendelő emléktáblát szeretne kihelyezni a művész egykori lakhelye, a Budapest 1063 Munkácsy utca 27. szám alatt álló ház homlokzatára. Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzata támogatja a kezdeményezést, miszerint a kerület díszpolgára emléktáblát kapjon ott, ahol élt és alkotott.

A tervezés a család segítségével kezdődött el. A tábla megtervezésére és elkészítésére Józsa Pál szobrászművész került felkérésre. Az alkotó elképzelése szerint nem csak egy Kő Pálra jellemző betűtípussal vésett szöveg kerül a táblára, hanem Kő munkásságának egy jellegzetes, számára kiemelten fontos szimbóluma is, mely a Mohácsi csata 500. évfordulója alkalmából Mohácson felállított szoboregyüttes részét képező *Szélhárfa/Regős* szobor grafikus ábrázolása. A szobor aszimmetriáját, mozgalmasságát a motívum oldalra tolásával kívánta érzékeltetni az alkotó. A szöveg vésvé és festve jelenik majd meg a táblán.

A tábla 4 cm vastag, 70x70 cm-es négyzet alakú, anyaga világos travertin mészkő. Az alkotás hátulról történő rögzítéssel, dübeleléssel fog felkerülni a ház homlokzatára.

Az Alkotóművészeti Koordinációs Iroda által összehívott szakértői bizottság 2026. augusztus 17-én megtekintette és véleményezte a tervdokumentációt a Budapesten megtartott ülésen.

A kezdeményezés szép és támogatandó, a koncepció többnyire rendben van. Egy emléktábla akkor éri el célját, hogyha az üzenete egyértelmű. A táblán megjelenő motívum azonban csak megfelelő háttérismerettel és kellő utánajárás után értelmezhető. Lehetséges, hogy ezen a mohácsi szoborállítás majd változtatni fog, de semmiképpen sem egy egyetemes szimbólumról van szó, hanem egy nagyon személyes, a művészre jellemző alkotás idézéséről.

A kézi rajz hátárnya a kevésbé kontrollálható vonalvastagságok, melyek a szimbólum ábrázolásánál, valamint a betűk kapcsán is megjelenhetnek. A betűtípus kapcsán az alkotónak sikerült visszaadnia a Kő Pál által használt betűk karakterisztikáját, a rájuk jellemző játékoságot a táblán látható talpas betűtípussal. Bizonyos betűk, szótagok akaratlanul kiemelődnek. Javasoljuk, a vékony-vastag szarak egységesebbé tételét. A betűk közötti távolságok kapcsán nem probléma, ha nem teljesen szabályosak. Érdemes figyelni, hogy ne legyenek összecsiszások, vagy széttartások. Jelen esetben van néhány összecsiszás, melyek korrigálását javasoljuk: a „kiemelkedő” szónál egybefolyik a k és i betűk talpa. Az M betűnél a vonalak találkozása nem stimmel, javítását ajánljuk. Bizonyos betűkarakterek túlságosan közel kerülnek a tábla széléhez, ezeken a részeken az anyag elvékonyodik és ez a mű állékonyosságát is befolyásolhatja, sérülékenyebbé válhat, ezért egy szellősebb margót javasolunk.

A név és az évszám túlságosan belesimul a grafikai leírásba, a mérettel és mélységgel jobban ki lehetne emelni a folyószövegből. A tervezett betűszíntől eltérő másik szín alkalmazása a név és a motívum kapcsán jó ötlet, hiszen ez is segíti a kiemelést. Mivel az évszám nincs zárójelbe téve, javasoljuk, hogy az elválasztást segítő, ne csak elé, hanem mögé is kerüljön pont.

A motívum oldalra tolódásában felfedezhető ugyan tudatosság, de a végeredmény optikailag zavaró, esetleges lesz. Javasoljuk, hogy a szélhárfa maradjon középen. A Kő Pálra jellemző játékos talpas betűk épp elég „mozgást” fognak hozni a szimmetrikus, szabályos négyzet alaprajzú táblán.

Az Alkotóművészeti Koordinációs Iroda – a szakértői vélemények alapján – a bemutatott tervdokumentációt, a bírálaton elhangzott észrevételek megfontolásával elfogadásra és kivitelezésre javasolja.

Szakértők voltak: Schneller János művészettörténész, Szőcs Eszter grafikus, az Alkotóművészeti Koordinációs Iroda részéről Szalai Szonja kulturális menedzser.

Az Alkotóművészeti Koordinációs Iroda a szakvéleményért a szerződés szerinti bírálati díjat számolja fel.

A szakvéleményt készítette: Szalai Szonja kulturális menedzser.

Budapest, 2026.09.02.

Alkotóművészeti Koordinációs Iroda
1055 Budapest, Honvéd u. 13-15.
Levelezési cím: 1463 Budapest, Pf.: 1036

Kossa Viktória

megbízott alkotóművészeti koordinációs irodavezető

Kapják:

- Halassy Csilla
- Ludwig Múzeum – Kortárs Művészeti Múzeum
- Irattár

cím: 1363 Budapest Munkácsi Mihály utca 27. II/5

e-mail: csilla.heves@gmail.com

cím: 1095 Budapest Komor Marcell utca 1.